

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-512-9-35>

**SYNERGY IN THE EDUCATIONAL SPACE: EXAMPLES
OF THE USE OF SYNERGY IN TEACHING
THE UKRAINIAN LANGUAGE**

**СИНЕРГІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ:
ПРИКЛАДИ ВИКОРИСТАННЯ СИНЕРГІЇ
ПРИ ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Rachynska I. V.

*teacher of the highest category
Odessa Lyceum No. 62
Odessa, Ukraine*

Рачинська І. В.

*вчитель вищої категорії
Одеський ліцей № 62
м. Одеса, Україна*

Shevchenko L. S.

*teacher of the highest category
Odessa Lyceum No. 62
Odessa, Ukraine*

Шевченко Л. С.

*вчитель вищої категорії
Одеський ліцей №62
м. Одеса, Україна*

Є багато думок про важливість синергії в освіті, в освітньому середовищі, так і в інтеграції знань та ресурсів для досягнення кращих результатів у навчанні. Декілька ключових цитат, що стосуються цієї теми:

– «Синергія в освіті полягає в тому, що спільні зусилля всіх учасників навчального процесу ведуть до результатів, які є більшими, ніж просто сума окремих внесків» [1, с. 131].

– «В основі синергії в освіті лежать цінності, які об'єднують всіх учасників навчального процесу. Ці цінності стають основою для формування ефективних навчальних середовищ» [2, с. 131].

– «Інноваційність у освіті реалізується через синергію: нові технології, методики та підходи повинні взаємодіяти, щоб створити справді ефективне навчання» [3, с. 131].

– Синергія – це процес або явище, коли взаємодія двох або більше елементів дає більший результат, ніж сума окремих результатів цих елементів. Це може бути стосовно різних систем, таких як біологічні організми, соціальні групи, бізнес-процеси або технології [4, с. 15].

– Синергія в навчанні означає об'єднання зусиль різних людей, методів, ресурсів або підходів для досягнення кращих результатів у навчальному процесі. Ідея полягає в тому, що коли різні елементи освітньої системи працюють разом, результативність навчання

підвищується, і студенти досягають більшого успіху, ніж якби працювали ізольовано ($2+2=5$).

Приклади синергії в навчанні:

– Групова робота, міждисциплінарний підхід, спільне викладання, технології у навчанні, інтерактивність і співпраця з викладачем [5, с. 154]

Синергія в навчанні робить процес більш продуктивним і ефективним через об'єднання зусиль та ресурсів, що сприяє кращому розумінню і глибшому засвоєнню знань.

Синергія руху у світі освітнього екопростору – це процес гармонійного поєднання зусиль різних учасників освітнього середовища, спрямованих на створення сталого, екологічно орієнтованого простору для навчання та розвитку. Такий простір включає не тільки традиційні підходи до освіти, але й акцентує увагу на важливості екологічної свідомості, взаємодії з природою та впровадженні екологічних принципів у навчальні процеси.

Синергія руху у світі освітнього екопростору – це поєднання екологічних, освітніх та технологічних процесів, які в гармонії створюють ефективне середовище для виховання екологічно свідомих поколінь і формування стійких соціальних структур, здатних взаємодіяти з природою.

Ключові елементи синергії руху в екопросторі: екологічна свідомість, поєднання природи і технологій, співпраця та участь громади, стійкість і самоорганізація, глобальна взаємодія [6, с. 203].

Синергія освітніх ресурсів – це концепція, що описує, як різні освітні елементи (матеріали, методики, технології, простори тощо) взаємодіють для створення більш ефективного навчального процесу. Ця синергія вимагає впровадження інноваційності, гнучкості та адаптивності в освітніх системах:

– інноваційність у освіті передбачає використання нових ідей, підходів та технологій для поліпшення процесу навчання;

– гнучкість в освітніх ресурсах означає здатність адаптувати навчальний процес відповідно до потреб учнів, умов навчання та змінюваного контексту;

– адаптивність – це здатність освітніх ресурсів змінюватися відповідно до нових викликів, технологій і змін у суспільстві.

Синергія освітніх ресурсів, що базується на інноваційності, гнучкості та адаптивності, створює середовище, у якому навчання стає більш ефективним і привабливим. Поєднуючи різні підходи та технології, освітні установи можуть забезпечити краще засвоєння матеріалу, розвиток навичок та підготовку учнів до викликів сучасного

світу. Це, у свою чергу, сприяє формуванню активних, критично мислячих і творчих особистостей.

Синергія при викладанні української мови – це поєднання різних методів, інструментів, дисциплін, а також співпраця всіх учасників освітнього процесу для досягнення спільної мети: якісного засвоєння знань, розвитку мовленнєвих компетенцій учнів та підвищення їхньої мотивації до вивчення мови:

– *Інтерактивні методи + Групова робота:*

Організація дискусій, дебатів чи рольових ігор: "Мовна ситуація в Україні: за і проти впровадження двомовності".

Використання техніки "Коло ідей" під час аналізу складних текстів або розбору лексичних норм.

– *Інформаційні технології + Традиційні завдання:* використання онлайн-платформ (наприклад, LearningApps, Google Classroom, Quizlet) для закріплення орфографічних норм чи нової лексики у формі ігор. Виконання завдань із застосуванням Padlet чи Miro для спільного написання текстів або мозкових штурмів.

– *Проектне навчання + Практика:* Тема: "Збережемо рідну мову" – учні створюють соціальні проекти, знімають відеоролики, готують презентації з популяризації української мови. Проект: "Мовний портрет моєї громади" – дослідження місцевого діалекту, складання словника регіоналізмів.

Українську мову можна ефективно інтегрувати з іншими дисциплінами, що робить навчання цікавішим і наочнішим, наприклад:

– *Українська мова + Історія України:* тема "Складання тексту-розповіді на історичну тематику". Учні пишуть есей або твір на основі подій з історії України, наприклад, «Лист гетьмана Богдана Хмельницького до сучасників».

Використання текстів історичних документів для вивчення лексичних особливостей та роботи над стилістикою.

– *Українська мова + Література:* аналіз мовних особливостей художніх творів, фразеологізмів, стилістичних фігур. Створення креативних завдань, як-от написання "втраченого розділу" до твору Івана Нечуя-Левицького чи Марка Вовчка.

– *Українська мова + Географія:* вивчення топонімів (назв географічних об'єктів) України. Створення текстів-описів про різні куточки України.

Синергія при викладанні української мови – це не лише об'єднання дисциплін чи методів, а й створення творчого середовища, де учні активно взаємодіють, мислять критично та застосовують набуті знання на практиці. Такий підхід підвищує мотивацію учнів, розвиває їхні комунікативні навички та сприяє формуванню свідомого ставлення до

української мови як важливого елемента особистісного та національного розвитку.

Література:

1. Усатенко Т. П. Інноваційні технології: концептне структурування навчальної інформації / Т. П. Усатенко. Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. Частина 2 / за ред. М. М. Козяра та Н. Г. Ничкало. Львів : ЛДУ БЖД, 2009. С. 130–133.

2. Усатенко Т. П. Інноваційні технології: концептне структурування навчальної інформації / Т. П. Усатенко. Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. Частина 2 / за ред. М. М. Козяра та Н. Г. Ничкало. Львів : ЛДУ БЖД, 2009. С. 130–133.

3. Усатенко Т. П. Інноваційні технології: концептне структурування навчальної інформації. *Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи* : збірник наукових праць. Частина 2 / за ред. М. М. Козяра та Н. Г. Ничкало. Львів : ЛДУ БЖД, 2009. С. 130–133.

4. Василенко М. Д., Слатвінська В. М. Сила синергії у проявах правової науки: міждисциплінарне дослідження. *Часопис НаУОА. Серія «Право». Електронне наукове фахове видання Національного університету «Острозька академія»*. 2019. № 2.

5. Сосницький І. Методичні підходи до організації роботи з англomовним текстом. *Збірник матеріалів ІХ міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті доктора педагогічних наук, професора В. Л. Скалкина*. 12 квітня 2024 року.

6. Корнієнко А. В. Удосконалення методичного процесу в закладі позашкільної освіти. *Освітній фактор*. 2022. № 3. URL: <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/Освітній-фактор-3.pdf>